

MÜSLÜMAN SOFRASI

Nureddin Yıldız'ın 12.01.2015 tarihli (13.) Ankara Hacı Bayram Veli Camii Sohbetidir.

Bismillahirrahmanirrahim.

Elhamdüli'llahi Rabbi'l âlemin ve sallallahu ve selleme âla seyyidina Muhammedin ve ala alihi ve sahbihi ecmaîn.

Âlemlerin Rabb'i Allah'a hamd, efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Değerli Mü'min Kardeşlerim,

Bundan elli-altmış yıl önce yaşadığımız topraklarda veremle savaş dernekleri varmış. İnsanlar gıda yetersizliğinden dolayı verem denen bir hastalıkla boğuşuyorlarmış, bunun için devlet politikaları oluşturulmuş. Dernekler kurulmuş, hastanelerde bölümler açılmış. Bir asır önce değil, yarım asır önce insanlar "beslenememek" diye özetlenebilecek bir hastalık yaşıyorlarmış. Anadolu'nun fakirlikle, gıda azlığı ile ilgili hikâyeleri destanlara dönüşmüş şekliyle yaşlılar tarafından hâlâ anlatılıyor. Dede ile torun aynı evde oturduklarında torun cips gibi isimler zikrettiğinde, dede bunu Çanakkale Savaşı'nda kullanılan bir silah çeşidi filan zannediyor. O bir âlemde, o başka bir âlemde.

Şimdi, gıdasızlıktan tüberküloz olmuş neslin çocukları, gıda fazlalığından patlayacak hâle gelmiş. Onlar hastaneye gittiklerinde doktorlar, hasta daha ayaktaiken "bu acaba et suyu mu içse, tavuk suyu mu içse iyileşir" diye düşünüyorlardı. Şimdi derisi kaşınan, göbeği şişen, ayağı topallayan kim hastaneye giderse, doktorların yemek listesi zaten hazır: "Bunları yemeyeceksin" diyorlar. Yememeleri gereken listeyi öyle bir çıkarıyorlar ki "hiçbir şey yiyemeyeceksin" anlamı çıkıyor. Neden?

Sofralardaki her şey abartılı da ondan. "Sabahleyin kibrit kutusu kadar peynir yiyeceksin" diyor. Bir lokma demiyor kibrit diyor. Hasta onu "her lokman kibrit kutusu kadar olsun" anlıyor. Doktorun bütün bir günde yemeği tavsiye ettiği ekmek dilimini, "bir lokmada balık tavasına süreceksin, sünger gibi ağzına atacaksın" anlıyor. Tıpla insanlık zıt köşelere doğru koşuyor. Altmış sene önce tıp, insanlığı gıdasızlıktan kaynaklanan hastalıklardan kurtarmaya çalışıyordu. Şimdi de doktorlar sofraya düşmanı oldular.

Bir menkıbe, hikâye, fıkra anlatacağım. Kürsü konusu değil ama ne yazık ki kürsüde anlatılacak kadar ciddi bir hâl almış. Doktor hastaya liste vermiş "bunları ancak yiyebilirsiniz" demiş. Bu yeni, tüberküloz çağında değil, şimdiki çağda. O da incelemiş "doktor bey, yemekten önce mi, yemekten sonra mı bunları yiyeceğim" demiş. Belki gerçek değildir. Doktorla o kadar nerede muhabbet edecek? Ama bu vakiadır. Tıbbın "bunları yemen lazım" dediği şeye, "yemekten önce mi, yemekten sonra mı" deniliyor. "Yani hiç öyle yemek menüsü olur mu" demek istiyor. Kibrit kutusu kadar peynir, zaten çatala batıyor. Aldın mı sofradan kalkıyorsun. Öyle olur mu hiç?

Kardeşlerim,

Musibet "geliyorum" demezmiş, vallahi "geliyorum" diyor. İnsanlık elektrik çarpması gibi bir gıda çarpmasına tutuldu. Bu kürsülerden seksen sene önce, doksan sene önce Ümmeti Muhammed'in nesline vaazlar yapan hoca efendiler, -Allah ölenlerine rahmet eylesin, kalanlarına sıhhat ve afiyet ihsan eylesin- insanlara "aman haram yemeyin" diyorlardı. Zaten ne buluyorlardı ki "çok yemeyin" diyeceklerdi. "Aman haram yeme" diyorlardı. Zaten helal de azıcaktı, insanlar sofralarında lokmaları paylaşarak yiyorlardı.

Kardeşlerim,

Bela, musibet biz anlamadan gelse, deprem gibi çatsa ağlamak hakkımız olurdu hakikaten. “Birden vurdu, uyuyorduk, bizi deprem salladı” deriz. Ama bela, körü körüne gelirse, sen inadına belaya koşarsan, sonra bela gelir seni bulursa kimse o zaman kimseye ağlamasın.

Değerli Kardeşlerim,

Bir gıda mühendisi veya bir dâhiliye uzmanı doktorla, bir marketin gıda bölümüne girelim. Deterjandaki kanserojen maddeleri vs. onları yok sayıyorum. Düzelttik onları, kanserden kurtulduk. Sadece marketin gıda bölümünü bir gıda mühendisiyle, bir doktorla gezelim. Diyelim ki: “Doktor bey, mühendis bey, tıbbın sana sağlıklı insan için öğrettiği şeyleri esas alarak, şu marketteki beş yaşında olan çocuğuma zararı olmadan yedirebileceğim şeyleri kaşeler misin? ‘Bu yenilebilir, beş yaşında çocuk bunu yerse zarar görmez’ diye bir yazar mısın” diyelim.

Bir defa o kaşeyi basacağı şeylerin yüzde doksanı, alüminyum ambalaj içerisindedir. Üç ay önce paketlenmiş. Paketi bozulmasın diye üstüne, insan sağlığına da, hayvan sağlığına da zararlı bir sürü madde ilave edilmiş. Kadın evde yoğurt yapıyor, üç gün sonra yoğurt yenmiyor, zehir zemberek oluyor. Bakkaldakinin üstünde on beş gün süresi var, on beş gün sonra da beş gün yeme süresi var, ondan sonra da tarihi geçtiği için onu yemiyorsun. Yine de eski olduğu anlaşılıyor. Mucize mi bu? Yoğurt fabrikaları mucize ile mi çalışıyor?

Musibet göre göre geliyor, ondan sonra kimsenin ağlama hakkı yok. Tıp neredeyse haftada da yeni bir branş geliştiriyor. Eskiden bir dâhiliye varmış, bizim çocukluğumuzda bir dâhiliye vardı sadece. Dâhiliyede de yirmi bölüm çıktı şimdi. Bu neyi gösteriyor? İnsanların sadece karın ağrısı vardı, şimdi midedeki her zarın bir hastalığı çıktı. Her kılcal damarın bir hastalık çeşidi oldu. Tıp da biliyor, biyoloji de biliyor, devletler de biliyor.

Herkes biliyor ki, bütün bu hastalıklar, huzursuzluklar bünyemizi tahrip ettiğimiz bu zehirli yaşam tarzı olan oburluktan kaynaklanıyor. Yeme kültürümüzü oluşturamadığımızdan dolayı insanca -Müslümanca demiyorum- yemeyi beceremediğimiz için yediğimizle başlayan bir zehirlenme süreci yaşıyoruz kardeşlerim. Ve bunu bile bile yapıyoruz.

Çocuğumuz annesinin pişirdiği, yüzde yüz tabii ve onun gelişmesi için gerekli hiçbir şeyi yalvarmadan yemiyor. Eline beş kuruş alıp çoğu ambalaj masrafı olan, içinde doğru dürüst yenecek bir şey bulunmayan bir şey alıyor. Çünkü onun üstünde maymun resmi var, uçan kertenkele resmi var, o çok güzel yiyecek oluyor. Üstünde kaplanın kediye parçaladığı resim var, mübarek lezzet oluyor.

Çocuklara sitem etme hakkımız yok. Ticaretleri uğruna, nesillerin geleceğiyle oynayanlara söz etme hakkımız var bizim. Ticaret yasalarına uygun olduğu sürece, onu normal gören ahlakı ve insanı yok kabul eden idrakte sıkıntımız var bizim. Üzerindeki kullanma tarihi geçmemiş, kullanma tarihi yeni ama bu eski insan kalitesinde değil. Çelik insan için üretilmiş bir yiyecek çeşidi. Midesi plastikten oluşan insan için yenilebilir bir şey bu. “Sağlık şartlarına uygun” deniliyor. Bununla neyi kastediyorlar merak ediyorum. Hem doktorlar hastanede “bu ambalajlı şeyleri yemesin” diye anneye tembih ediyor, hem de diğer taraftan çocukların markete girdiğinde kaparak aldıkları şeylerin üstünde de “çocuk sağlığına uygundur” yazıyor. Herhâlde “yer yemez öldürmez” demek istiyordur. Ben öyle anlıyorum. “Yer yemez öldürmez, birkaç sene sonra sonuç verir.”

Kardeşlerim,

Hepimiz için makul bir örnek vermek istiyorum. Dinimize ait bir hakikati hatırlayalım. Doğumundan itibaren yirmi dört ayı dolmamış bir çocuk, herhangi bir kadından -annesini değil, bir şeyi değil- ortalama olarak beş doyumluk süt emdiği zaman, o kadının çocuğu kabul ediliyor. Bir doyum demek; yaklaşık olarak küçük bir kahve fincanı kadardır. Yani rakamlar ortalama olarak anlaşılabilir diye söylüyorum. Yirmi dört ayını doldurmamış bir çocuk, herhangi bir kadının göğsünden veya göğsünden alınmış biberona konmuş olan süttten, beş fincan kadar içtiği zaman, o kadının çocuğu kabul ediliyor. Bunu biliyoruz. Buna sütannesi deniliyor değil mi?

Kardeşlerim,

Burada bir çıkarma yapacağım ve bu çıkarmayla meseleyi markete taşıyacağım. Onun için bunu anlatıyorum. Fincan, herhâlde otuz-kırk miligramlık bir şeydir. Bilemedin elli miligramdır. Normal bir çay bardağı yüz miligram olduğuna göre, fincan onun yarısı kadardır veya değildir. Üç yüz-dört yüz miligram bir süt, on üç-on dört aylık bir çocuğun midesinden geçtiği zaman, o kadına Kur'an'ımız, -İmam-ı Azam filan değil, böyle bir müftülük filan değil, hoca efendi değil- dinimiz, o kadına "anne" adını veriyor, o çocuğa da "onun çocuğu" diyor.

Ve dokuz ay karnında durduğu, kendi genlerinden yaratılmış olan anne ile hakların, hukukun aynısını o çocukla, o anne arasında oluşturuyor dinimiz. Sadece miras konusunda anne ölünce, o evlat ona miras sahibi olamıyor. O kadının o andaki kocası da onun süt babası oluyor. O kadının üç-dört çocuğu da onun abisi, kardeşi oluyor, bir daha onlar evlenemiyorlar. Âdeti o kadın doğurmadan doğurmuş gibi çocuk sahibi oluyor. Ne ile? İki yüz elli miligram bile olmayan bir sütle.

Bunu Bağdat'ta, Şam'da, Medine'de bin sene önce, çok değerli bir ilim heyeti kararlaştırmış olsaydı ben derdim ki; "iki yüz miligram sütle bir kadının karnında dokuz ay durmak aynı tutulur mu canım? Hiç bunlar birbirine benzemiyor." Hani süt emdiği için "cici anne, tatlı anne, yakışıklı anne gibi bir şeyler dese olur belki" diye düşünürdüm. Ama Kur'an'ım "anne" diyor. O annenin evladı hükmünde oluyor. Beraber oturuyorlar. Bir erkek çocuk normal bir annesiyle ne yapıp edebiliyorsa, ne konuşabiliyorsa o çocuk, süttünü emdiği kadınla da aynı şeylere sahiptir. Onun çocuklarıyla da abiler, ablalar, kardeşler.

Kardeşlerim,

Burada ortalama iki yüz elli miligram kabul edersek, bu annelik oluşturan süttün bütünü, bir su bardağı civarındadır. Bir çocuk on dört, on beş aylıkken veya yirmi aylıkken ortalama yedi, sekiz kilo kadar gelebiliyor. Bağırsaklara geçen iki yüz elli miligram süt, bağırsaklardan da emildiği kadar emilecek ve gerisi idrar olarak çıkacak. Bedende bunun on miligramı kalacak veya kalmayacak. Çocuğun her emdiği yüz gram süttün seksen gramı kalsa çocuk bir senede herhâlde atmış kilo olur. Hayalet diye o evden herkes kaçır o zaman, bu çocuk patlıyor diye. Kalsa kalsa yüzde onu kalıyor veya kalmıyordur o süttün. Biz ehli değiliz tıbbın ama görünen köy de kılavuz istemiyor, böyle oluyor bu iş. İki yüz elli miligramdan ne kalacak bir çocuğun bünyesinde ki, Allah o çocukla o kadın arasında annelik, evlatlık müessesesi kuruyor.

Kardeşlerim,

Burada süt kardeşliğinin dini hükümlerini konuşmuyoruz. Ama başka bir şeyi konuşuyoruz. Helal olmayan, insan bünyesine Allah'ın yasakladığı bir gıdayı, "bir tas çorbaydı, ekmeğin üzerine filan yağdı" deyip geçiştirebilir miyiz, bunun mantığını konuşuyorum. Gıdanın çocuk olsun, büyük olsun, kadın olsun, erkek olsun bizim için oluşturduğu değere dikkat çekmek istiyorum. Haram gıda, yirmi gram da olsa o bedene girmiş olduktan sonra, seksen kiloluk bedende yüzdelik oranı çok düşük bile olsa "yüzde bile etmiyor" diyemiyorsun artık. Seksen bin gramlık vücutta, yirmi gramlık zehir öldürüp mezara koyduğu gibi, Allah'ın haram ettiği yirmi gram da cehenneme koyar.

Kardeşlerim,

Nereden örneklendirirsek örneklendirelim, çıkacağımız sokağın başı burasıdır. Bunun için mü'min insanların, evlerinde kurdukları sofranın Müslüman sofrası olması gerekiyor. Müslüman sofrası demek; tahtadan yapılmış yuvarlak bir sofraya olacağı, yerde oturacağın, mindere de oturmayacağın, tahtadan kaşıkların olacağı, tabağın bir tane olarak ortaya konacağı sofraya demek değildir. Bu Anadolu sofrasıdır. Masada, tavanda, merdivende ye istersen. Müslüman sofrasıyla kastettiğimiz; anlamlı secdeye varacak insan kalitesinde sofraya demektir. Haram ve şüphelerden korunmuş sofraya, "Müslüman sofrası" diyoruz.

Aziz Kardeşlerim,

Bizim meselemiz; sadece domuz etinden korunmak, alkolden korunmak meselesi değildir. Bir domuzu, Avrupa'da da zengin adamlar fakir yiyeceği diye sofralarına sokmuyorlar. Bu Ümmet'in domuz eti seviyesini geçeli çok oldu. O yüzden şeytan, domuzdan pirzola yapıp Müslümanlar evlerinde yesin diye bir hamle yapmıyor artık. Ne yapıyor? Muhtevası sorunlu şeyler sofralarımıza konuyor.

Kardeşlerim,

Bir Müslüman sofrası kuracaksak üç şeye dikkat edeceğiz:

Bir; Allah'ın haram ettiği şeyler o sofrada olmayacak. Sadece domuz, alkol değil. Kazancı helal bir yoldan gelmesi gereklidir. Çünkü haram şeyle, domuz farklı değildir. Besmele çekilip çekilmediği önemsenmeden boğazlanmış bir hayvanın, sofraya konması çok da farklı bir şey değildir. Haramları saydığımız zaman, binlerce haramın var olduğunu görmüyoruz kardeşlerim. On binlerce helal var ama onlarca haram yoktur. Haramlar azdır. Allah'ın dini; kolaylık dinidir. Uğraşıp zorlandığımız için sofralarımıza haram sokuyoruz. Rahat kalsak sofraya haram da girmeyecek. Çünkü haram, aramak ile bulunur. Allah'ın helal ettikleri çoktur. Buradan beş yüz kilometre gitsek, -marketlere girmemek şartıyla- tabiatla yaratılan her şey helaldir. Ambalajlı olanlarda ambalajı sorun çıkarıyor. Sofralarımız helal olacak. Allah haram ettiyse aç kalacağız, onu soframıza koymayacağız.

İki; Tıp ile çelişen gıda soframızda olmayacak. Bunu da ikiye ayırmam gerekiyor. Bir; tıbbın genel olarak yasakladığı, "bu insan için uygun değil, bu asrın belası" dediği yiyecek çeşitleri var. Bir de bir şahsa özel, bir nedenle doktorun yasak ettiği yiyecekler var. "Sen şu yiyecekten yemeyeceksin" der. O yiyecek, otomatik olarak ona haram olur. Neden? Çünkü doktor, aralarındaki bir husumetten dolayı "ben de sana bunu yasakladım" demiyor. Aralarında bir aile kavgası, aşiret kavgası yok, "sen evimizden şunu almıştın, ben de sana reçeli yasaklıyorum" diyerek bir ceza vermiyor ki. Onun

hayatının kalitesi açısından, sağlığını korunması açısından “bu sana uygun değil” diyor. Dozajına göre de “haram mıdır, mekruh mudur” bunun cevabı ortaya çıkıyor. “Yemezsen iyi olur” dediği zaman mekruhtur. “Bu sana yasak” dediğinde doktor, müftü efendi “haram” demiş gibi kabul edeceksin.

Tıbbın bir böyle yasakları var, bir de tıp margarinle savaşıyor. Kardiyoloji doktorları margarinle savaşıyor, “bünye bunu eritmiyor” diyorsa mesela, Müslümanın sofrasından otomatik olarak kaldırdık gitti.

Buna domuz kemiği karıştırmışlardı vs. değil, henüz o noktaya gelmedik. Kemiğinden önce yağından başladık bir defa. Tıp, bize bu yağı yasak etti. Bunu filan margarin adına söyleyemiyorum. Bir isim söylüyorum, bu isim genel olsun istiyorum. Birincisinde ne dedik? Şimdi Müslüman sofrası kuruyoruz.

Bir vurgulama yaptım; Müslüman sofrası yerde yenir, odun kaşığı olur, geniş bir tava olur, çorba ona dökülür, büyükler mindere oturur, küçükler mindersiz oturur, büyük başlayınca başlanır. Bunlar kültürel sofralardır. Musa, İsa aleyhisselamın kavmine gökten inen sofraya değil bu sofraya. Masada da yemek yenir, sofrada da yenir, taburede de yenir. Her yerde yemek yenir, yeter ki helal olsun. “Müslüman sofrası” dediğimiz zaman, kalitenin adını konuşuyoruz, içerik konuşuyoruz, yüzeysel görüntüleri konuşmuyoruz.

Bir; haram olmayacak soframızda dedik.

İki; tıpla çelişen, tıbbın yasak listesinde bulunan şey soframızda olmayacak.

Üç; israfsız sofraya kuracağız. Müslüman sofrası israfsız sofrasıdır, Müslüman israf etmez. Çünkü Rabb’imiz “yiyecek için israf etmeyin” buyurdu. Ama burada bu israf kelimesine açılım yapmamız gerekiyor. “Sofradan kalkmadan önce kırıntıları toplamak gerekir” demeyi kastetmiyoruz. “Tabakta kalan yemeği tencereye koyduk, akşam tekrar yiyeceğiz” demeyi de kastetmiyoruz. “Bereketi tabağın dibinde olmuştur, aman sünnetleyelim” demeyi de kastetmiyoruz. Sanki gerisi mekruhlanıyor da orası sünnetleniyor. “Sünnetleyelim” demek, bunlar bizim icat ettiğimiz kavramlardır.

Sünnetlemedin, sünnetsiz gitti, bulaşığa gitti, bunu da kastetmiyorum. “Yahu bulaşık makinasına koyduk, tabaktaki artık yemekler kanalizasyona karıştı.” Dur kardeşim, biz yaşamaya çalışıyoruz, sen nerelere gittin, dur! Dur, daha biz israfsız sofralara start veremedik. Daha biz yemeği nasıl yiyeceğimizi kararlaştıramadık, sen tabakları nerede yıkacağımızı karıştırıyorsun.

Bu konu çok merak edilir: Tabak yıkamak için yeşil alanlara mı gidelim? Şehirlerde artık kanalizasyonlara karışıyor diye tabakları toplayacaklar, bir ağacın dibinde yıkayacaklar. Gerçi şimdi köylerde de böyle oldu. Oraya gidene kadar çok yolumuz var bizim. Dur bakalım kardeşim, önce “israf nedir” ona bakacağız.

Kardeşlerim,

İsraf, yemeğin fazlasını çöpe dökmek demek değildir. O mızıkçılıktır, israf değil nankörlüktür o. Allah’ın nimetini çöpe atmak nankörlüktür, nimete karşı nankörlüktür. Kıtlıktan verem olmuş dedenin torunu yemeği çöpe atıyor. Bunu başka listede konuşalım. Nimet vefasızlığı listesinde konuşalım. Başka bir israf bulmak zorundayız.

Kardeşim, fırında pişmiş bir ekmeğin yarısı çöpe gitti, israf oldu. Ne güzel kediler de çöpten bulup yediler. Kim bilir dillerinden gelmedi ama “bunu kim attıysa sağ olsun” diye sana dua etmişlerdir. Onu kargalar bulup yemiştir.

Kardeşlerim,

Fırında bir israf edilen ekmeğe, her sene milyon ekmeğin pişiriyor. Ama yersiz ve fazla kullanım nedeniyle israf olan midelerimizin yenisi yok. Mide israfı, mide! “Yiyin, için israf etmeyin” buyuruyor Rabb’imiz. Allah, sadece “ekmeği, suyu israf etmeyin” demiyor. İsraf etme, israf! Mide israf değil mi? Balonu bile fazla şişirdiğinde patlıyor. Mideyi fazla doldurunca zavallı mide patlayamıyor, doğru hastaneye gidiyor.

Rabb’imizin bir dilim ekmeğin hesabını soracağını düşünüyoruz. Ki sorar, soracak. Maazallah, Allah o gün yardımcımız olsun. Allah “ne istediyseniz verdim” buyuruyor. (İbrahîm, 34) “Ne istediyseniz verdim.” Bir de bunun hesabı var. Kimseye faturasız bir şey vermiyorlar. Mide de Allah’ın nimeti değil mi? Ekmekler, pastalar, kekler midemiz için yaratılmadı mı? Midemiz mi ekmeğin hizmetkarı, ekmeğin mi midemizin hizmetkarıdır? Müslüman sofrasında ekmeğin israfından önce mide israfı yapılmaz. Müslüman sofrasının farkı budur.

Kardeşlerim,

Bu idrak, bu anlayış Medine’de Ümmet’ini terbiye etmek için gönderilmiş Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem’in anlayışıdır. Midelerimizi buğdaydan üretilmiş ekmeğin, işkembe çorbasından daha değerli göremeyiz. Midemizin nimet olması, bir lokantadaki en güzel yemekten daha büyük nimettir. Fasulye de nimet, nohut da nimet, mercimek de nimet ama bunların hepsi mideme girsin diye yaratılmış şeylerdir. Benim midem mercimek olsun diye değil, mercimek midemde gıda olsun diye yaratılmış.

Evlerimizin huzur programı için, kaliteli bir nesil yetiştirmek için, hastanelerde değil evlerimizde gün geçirmek için düzeltmemiz gereken bir numaralı işlerden bir tanesi sofralarımızdır kardeşlerim.

Sofralarımızda da düzeltilmesi gereken ilk başlık “israf” başlığıdır. Bu israfında “a” konusu öncelikle şudur: Mideni kırıntı hâline getirme kardeşim. “Biz Müslüman eviyiz, bu kırıntıları toplayın çocuklar kalkmak yok” denilen ev, maşallah ne takva ev. Bu takva ölçüsünü kendi kendimize koyduk. “Yavrum, Allah’ın nimeti bu miden, onu bilerek hasta edersek Rabb’im bunun hesabını sorar” demek zorundayız.

Filanca ağrım sızım oldu, doktora gidiyoruz. Şunu da sormalıyız. “Doktor kardeşim, bu hastalık benim bir müdahalem, uygulama hatam nedeniyle mi oldu yoksa yani Allah’tan mı geldi bu hastalık?” Hepsini Allah’tan geliyor ama mesela; diyelim ki ben fark etmeden bana dokunacak filanca şeyi, doktor tembih ettiği hâlde yedim, içtim, acile kaldırdılar. “Mantar yeme” demişlerdi, ormanda doyasıya mantar yedim. Soluğu hastanenin acilinde aldım. Bir, bu var. Bir de durup dururken, Allah’tan bir hastalık geldi. İnsanım, bir de bu var. Bunu doktorlara sormalıyız. Eğer Doktor: “Kardeşim bunun seninle bir ilgisi yok, bu her insanın başına gelir bir şeydir” derse, “Allah şifamı versin” diye dua ederiz, tedaviye devam ederiz.

Namazda dikkat etmeyip de abdestimi bozarsam, namazım bozuldu diye gidip yeniden abdest alıp istiğfar edip bir daha namaza geliyorum. Oruçta “yanlışlıkla bir şey yedik” diye fetva soruyorum. “Bunu kaza et” diyorlar, bir daha kaza ediyorum.

Eğer soframızdaki nimetleri ölçsüz kullanmaktan, çocuğun gönlü kırılmasın, sussun diye saat başı ona çikolata vermekten, faydalı-zararlı araştırmadan her cici pastayı sofraya koymaktan uzak durmuyorsak yanılıyor. Hatta insanoğlu, yiyeceği kekin, pastanın üstüne boncuk koymaya başladı. Üstünde mum yakıyor. Mum plastikten yapılıyor, onu pastanın üstüne yakıp da onun yağını pastaya akıtmadan zevk alamıyor.

Elinden gelse insanoğlu demir yiyecek. Eğer doktor, böyle bir hatamdan dolayı hastalığın olduğunu söylüyorsa namazda ve oruçta hata yaptığım zaman “ya Rabb’i affet beni” dediğim gibi hem tedavi olmam hem de estağfirullah, “ya Rabb’i bu hatayı yapmayacaktım beni mağfiret et” demem gerekir. Çünkü midem, ciğerim, bedenimin herhangi bir parçası, özel yedek parçasını da marketten alabileceğim mülküm değildir. Allah’ın emanetidir. Bu emaneti bir mü’min olarak, istediğim gibi kullanamam. Tıp beni bağlar. Biyoloji beni bağlar. Şeriat’ım zaten beni bağlar.

Müslüman sofrası “kırıntıları toplayın çocuklar” demekle Müslümanlaşmıyor. Sadece “bismillah” diyerek başlamak, sofranın yüzde yüz Müslüman sofrası olması anlamına gelmiyor. Helal olacak, tıbbın yasakladığı şey sofrada bulunmayacak ve israfsız sofraya olacak.

Ekmek de israf edilmeyecek, hoşaf da israf edilmeyecek, midem, ciğerim, dudağım hatta dişlerim bile israf edilmeyecek. Eğer tıp; “bu tür bir ekmeği yediğin zaman senin dişlerine zarar verir, diş etlerini hırpalarsın” diyorsa o ekmeği yemeyeceksin. Yahu ekmeğin de mi yasak, yeni bir din mi çıktı? Bu din yeni çıkmadı. Bu din çalkalı, bin dört yüz kırk sene oldu. Tıbbın yasak ettiği şeyi, zaten Allah bin dört yüz kırk senedir yasak etmişti. Müslüman sofrasından konuşuyoruz ve bu sofrada israf olmayacak diyoruz.

Kardeşlerim,

“İsraf sadece ekmekleri çöpe atmak, tabağın dibinde kalan pirinçleri lavaboya atınca çok kötü bir günaha girmek değildir” dedik. Bünyemiz, israf için en önemli isimdir. Çocuğumuzun sağlığı, eşimizin sağlığı, ekmeğin varlığından değerlidir. Ekmek nimet de çocuk düşman mı? Bu bakışı evlerimize getirmek zorundayız. Elbette bunun yanında beş kişi için de otuz beş kişilik yemek yapmayacağız.

Evlerde midelerimizi doyuracağız, gözlerimizi değil. Ramazan sofralarında bile her sene, her iftarda yemek fazlasını gözümüzle gördüğümüz hâlde diğer sene yine taşacak kadar, bile bile yemek yapıyorsak, şeytan bizi kucağında taşıyor demektir.

Kardeşlerim,

Ancak yemek israfı konusunda bir açılım yapmak istiyorum. Bu açılım şudur: “Her Müslüman beş kişilik bir sofraya kurması gerektiği hâlde sekiz kişilik sofraya kurarsa, artan üç kişilik payı Ankara’da toplasak, üç yüz bin kişilik yemek yapıyor diyelim. Üç yüz bin kişilik yemeği her gün Afrika’da yedirsek insanlardan açlık kalkar. Dolayısıyla; beş kişilik yerine sekiz kişilik yemek yapmamız israftır, kötüdür” diye bir mantık gütmüyorum. “Banane, Afrika’dakiler doysa!” Allah, bu açgözlülüğü yapmayı bana yasakladıktan sonra ben bunu Afrika tok da olsa, aç da olsa yapamam. Afrika’daki açlığı benim

soframdaki yemek fazlalığından mı ölçeceğim? Kasamdan ölçerim, cüzdanımdan ölçerim. O bir hesap hatasıdır. Hangisi? Fazla yemek pişirirsek yenemez, Afrika'dakiler aç kalır. Bu yanlış bir hesaptır. Bir defa Allah'ın hakkı nerede ki Afrika'dakinin hakkından başladık? Allah "bir defa böyle yapmayın" buyurdu. "Gözünüz doysun" buyurdu. Peygamber aleyhisselatu vesselam bizi böyle terbiye edip gitti.

Değerli Mü'min Kardeşlerim,

Dikkatinizi rica ediyorum. Ben "Afrika'daki kardeşlerimizi, mü'min kardeşlerimizi veya mü'min olmayan insanlık kardeşlerimizi önemsemeyelim gitsin" demiyorum. Herhâlde bunu takdir ediyorsunuzdur. Bu ayrı bir konudur. "Keşke soframızın yarısını kaldırıp her gün kargoyla oraya göndersek..." Bu bir oyalanma taktiğidir, asıl görevi ihmal etme hastalığıdır, bunu anlatmak istiyorum.

Bizim sofralarımız patlayana kadar doyulan sofralar olduktan sonra bu ne işe yarayacak? Doktor yemeyeceğim şeyleri, reçete gibi liste olarak veriyor. "Yahu dur, belki ben başka hastalıktan geldim." Muhakkak çok yemiştir. Fazlalıktan damarın tıkanı, gözün tıkanı. Fazlalıktan tıkanıyor. Bizden önceki neslin bağırsağı düğümliyordu açlıktan, bizim fazlalıktan bağırsağımız deliniyor. Tazyikten bağırsak taşıyamıyor. Bu mantık üzerinden konuşuyorum.

Meselemiz; Afrika'yı doyurmak, Orta Asya'ya su götürmek meselesi değil. Bu kadar basit düşünerek, asıl gündemi kaybetmek istemiyorum. Asıl gündemimiz bizim şudur: Şeytan bizi mutfakları mabetleşmiş insan hâline getirdi. Mutfaklar bir tür mabede döndü. Hanımların zamanı, akşama kadar mutfağın bulaşığında, soğan soymasında, pırasa yontmasında geçiyor. Erkekler de ya mutfakta yemek yiyor, ya da iş yerinde yahut da beraber lokantaya gitmiş oluyorlar.

Şu şehirlerimize bakınız. Yüz dükkândan kaç bir şey üretmek, bu ülkeye katkıda bulunmak için açılmış dükkândır? Yüz de kaç lahmacuncu, köfteci, şucu, bucu diye yemek üzerine kuruludur? Eskiden lokanta vardı. Lokantada ciğerinden fasulyesine kadar her şey vardı. Dâhiliyenin çok çeşit olduğunu söyledik, hematolojisi, travmatoloji gibi dahiliyenin bir sürü çeşitleri çıktı. Bunun gibi lokantadan da fasulyeci çıktı, ciğerci çıktı, kebabçı çıktı.

Eskiden hepsi bir lokantadaydı, onları bir dâhiliye idare ediyordu. Şimdi ciğercisi, kebabçısı, pilavcısı, pişmiş köftecisi, çiğ köftecisi hepsi ayrı. Limonatacısı ayrı, ayrıncısı ayrı. Dâhiliye ayrı, travmatoloji ayrı, hematolojisi ayrı, loji buldukça hastalık devam ediyor. Ama Allah bir kere gözleri kör ettikten sonra hiçbir musibet de fayda etmiyor. Sofralarımız midelerimize göre kurulmalıdır, gözlerimize göre değil.

Bu dünyada Müslüman sofrası; gözü doyuran sofraya olmaz. Göz doysaydı eğer, İsrailoğulları doyardı. Allah İsrailoğulları'na gökten pişmiş bildircin ve helva indirdi. Her gün kapılarında buldular. Ayak ayaküstüne atıp "elhamdülillah, şükürler olsun. Oh be! Her gün yemeğimiz geliyor, bunu melekler pişiriyordur muhakkak" demediler. "Pırasa yok mu bu lokantada" dediler. Evet, pırasa sordular. Çoğu insanın adını bilmediği hayvan olan bildircin pişmiş olarak kapılarına geldi. Onlar yine de bakla sordular, "bakla yok mu" dediler. Göz doymaz.

Hanım Kardeşlerim,

Anneler çocuklarının pastayla, kekle, bilmem neyle gözlerini doyumaya kalkmasınlar sakın. Göz doyuracaksan, plastikten pasta veya meyve çeşitleri yapıyor ya, onlardan her gün bir göster, sonra geri koy. Göz öyle doyar. Mide doyar, mide! İnsanoğlunun gözü doysaydı, biz bu kadar

birbirimizle dalaşmazdık ki. Ne paraya ne çorbaya gözümüz doymadığı için birbirimizi rahat bırakmıyoruz. Gözü doymadığı için abi kardeşle savaşıyor.

Mide, bilemedin üç kilodur. Haydi diyelim besili bir miden var, beş kilo olsun. Beş kilodan fazla yiyemezsin. “Eskiden koca kuzu yerlermiş.” diyorlar. Demek ki kuzuyu büyütmeden yiyorlarmış. Koca kuzu yenir mi? Kurt bile yarısını çöpe atıyor.

Aziz Kardeşlerim, Mü'min Kardeşlerim,

Sağlık bilgisi vermiyorum, sağlık uzmanı değilim. Ama biz, miraç görüp Ümmeti'nin programını göklerden alıp getiren Muhammed aleyhisselamın Ümmeti'yiz. Farklıyız biz, farklı! Şeriat'ı olan bir Ümmet'iz biz. Tıbbın adı şanı yokken, laboratuvarlar, kimyagerler yokken bu topraklarda ve dünyada Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, insanlığın çıplak ayakla dolaştığı, hurmadan başka doğru dürüst meyveyi bile tanımadığı bir Medine'de insanlığa yeme terbiyesi ve kültürü bırakıp gitti. Bunun en temel mantığı; gözü değil, mideyi doyurma mantığıdır.

Zavallı anneler “Oldu mu oğlum, şunu beğendin mi?” diyorlar. “Yok beğenmedim.” “Niye beğenmedin?” “Yağı parlamıyor üstünde.” Diğerine bir kaşık daha fazla margarin koyuyor, “oldu mu” diyor. “Parlıyor ama kaymadı ağzımdan” diyor. “Eyvah! Yumurtası az oldu. Diğerine yumurtanın sarısı tam olsun” diyor. Bu sefer kardiyoloji, on yaşındaki çocuklara damar açmaya uğraşsın. Çocuk sünnet olmadan ameliyat oluyor, bu ne hâldir?

Doğarken çocuklar damarı tıkalı doğar mıymış? Bu kadar musibet, gözümüzü açmayacak mı kardeşlerim? Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bizi davet ettiği o miraç düzeyindeki ahlaka, mutfağa, sofraya dönmeyecek miyiz? Hep “haram” deyince domuz eti akla geliyor. Hırsızın çaldığına haram olarak bakılıyor. Baba, hanımanne çocuğun sağlığından çalışıyorsun, helal mi? Sadece bakkaldan ekme çalmak mı haram? Bu çocuk, senin gıda politikandan dolayı otuz yaşına gelmeden ameliyat masasına yatacak.

Biz, daha ince düşünmesi gereken bir Ümmet'iz. Sıradan bir kültürle yetişmedik, dağdan gelmedik, denizden çıkmadık. Medine'den çıkıp bizi aydınlatan bir güneşin altındayız elhamdülillah.

Kardeşlerim,

Şimdi, bütün yemek kültürümüzü burada yeniden dizayn etmeye fırsatımız yok. Bu kadar seviyesi düşmüş bir şeyi konuşmaktan sizi de tenzih ederim. Ama bugün bir şifreyi buradan alıp gidelim. Ne şifresi? İnsan olarak sağlıklı yaşama şifresi. Bu şifreyi Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bırakıp gitti. Nerede bırakıp gitti? Medine'de. Kime verdi bunu? Bütün iman edenlere verdi. “Muhammedun Resûlullah” diyen herkes bu şifreye sahip olmalıdır.

Sadece sakal bırakınca Resûlullah'a bağlı olduğun anlaşılıyor olur mu canım? Dünyada bir sürü sakallı insan var. Tıraş olmaya vakti yok, sakallı görünüyor. “Ne Müslüman adam” mı diyeceğiz şimdi? Tıpkı camide Müslüman olduğumuz belli olduğu gibi sofrada da Müslüman olduğumuz belli olmalıdır.

Bir Müslüman olarak ezanı duyunca hiçbir şey duymamış gibi yapan var mı? Namaz kılmayan bile -diyelim kılmayacak- o davetin ona olduğunu hatırlıyor, “benimle ilgili bir şey ama bugün uygun değiliz” diyor. “Bu nedir” diye sorulduğunda “ne bileyim, birilerini çağırıyorlar herhâlde” diyene

rastladınız mı? Hayatında bir kere secde etmemiş insan bile ezan için “ne bileyim nedir bu” demiyor. “Benimle ilgili ama şu anda bağlantı kuramadık.” Frekans uyum sorunu var, o ayrı bir mesele.

Şimdi, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem kulaklarımıza döneceği şifre, ezan şifresidir. Hangi ezan? “Haydi, namaza” deyince camiye çağırıyordu ama “abdestim yok, gidemeyeceğim şimdi” demiştim. Bu da yemek ezanı, beni çağırıyor. Ben Muhammed aleyhisselamın mescidinde namaz kılan, kılmak isteyen, kıyamet günü onunla buluşmak isteyen, Havz-ı Kevser diye sevdası olan bir insanım. Peygamberim sallallahu aleyhi ve sellem bana söylüyor. Kime söyleyecek? “Bana söylüyor” dediğimiz zaman yapamam bile melekler içimizdeki hasreti görür. Tirmizi’nin rivayet ettiği bir hadisten söz ediyorum kardeşlerim. Aynı zamanda İbni Mâce’de de bu hadis şerifi bulabiliriz.

Kardeşlerim,

Can kulağıyla dinleyelim çok uzun değil, zaten şifreler kısa olur. Uzun uzun şifre olmaz, ders notu olur. Şifre birkaç cümle olur. Anlayan anlar, anlamayan da ezanı duymamış gibi olur. Bu da yemek ezanıdır. Nasıl “Allahuekber, Allahuekber” deyince “En büyük Allah’tır, doğru camiye” dediği için camiye yöneliyorsak yemek ezanını da dinlememiz şarttır.

İşte, gözü değil, mideyi doyurma politikasını da Peygamber aleyhisselam Efendimiz şifre olarak önümüze koyuyor. Bu tıbbı uygun mudur? Ters midir? Bilmem, ilgilenmem. Biyolojiye göre çok ters bir şey olabilir; anlamam, takmam. Bu Ankara standartlarına aykırıdır, Birleştirilmiş Milletler’e göre ters bir şeydir, Dünya Sağlık Örgütü bunu beğenmez; anlamam, inanmam, ilgilenmem.

Ben, Medine kafalı bir tipim zaten elhamdülillah. Medine’de değilim ama Medine benim bağrımdaymış. Ben gitmesem de o geldi. Bakın yemek ezanını ne söylüyor? Buyuruyor ki: “Âdemoğlunun –Âdemoğlu biziz- midesi kadar büyük bir belası yoktur. Âdemoğluna ayakta duracak kadar her gün birkaç lokma yeter. İlla çok yemek istiyorsa midesini üçe bölsün. Birini -yani üçte birini- katı yiyecekler, üçte birini sıvı yiyecekler, üçte birini de hava olarak bıraksın.”

“Namaz ehli” kime deniyor? Ezan okununca camiye gidiyor, ona “İyi Müslüman” diyoruz. Camiye gitmiyor, dükkânın kenarında gazetenin üstünde kılıyor. “Hiç olmasın namaz kılıyor, şükürler olsun, hiç kılmayandan iyi” diyoruz. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem camiye giden Müslüman gibi “iyi Müslüman” kime diyor? “Birkaç lokmayla ayakta durana” diyor. Tıp, “kibrit kutusu kadar peynir” diyordu ya, tıp bunu on dört asır sonra buldu. Medine’de bunun adı bir lokmaydı.

Bu, camiye gidip namaz kılan gibi kaliteli Müslümandır. Herkes camiye gidemiyor, gâvur mu oldu? Yok. Şimdi herkes birkaç lokmayla ayakta duramıyor. Ona da izin veriyor. Ortalama bir mide - hikmeti ilahi- iki üç kiloluk bir kap. Demek ki bir Müslüman, bir sofrada midenin temel kapasitesi ne kadarsa üçte birini yemeden kalkacak.

Üçte bir, muhakkak sıvı yiyecek. Çorbasını, suyunu içecek. Tıp neye sıvı diyorsa o olacak. Sonra da katı yiyecekler, üçte biri geçmeyecek. Kiloya göre herkes midesini tespit edebilir. Ben bunu bilmiyorum. Kendi midemi ölçebilirim, çocuğumunkini ölçebilirim. Ama herkes kendi midesini ölçebilir.

Zaten tam aç olduğun bir zamanda oturup da “şöyle arkadaşlarla bir ziyafet çektik” diyorlar ya, o ziyafetten önce ve sonra tartıldığında kapasite anlaşılmalıdır. Ortalama da üç kilo civarında.

Bazen çocuklar büyüklerden de çok yiyor. Ben bu dünyaya şaştım. Yedek mideleri mi var? Stokladıklarını nereye stokluyorlar anlamıyorum. Bazı çocuklar yorulana kadar yiyorlar. Yorulana kadar yiyor. İnsan yorulana kadar yer mi? Ahir zamanda olacak şeylermiş bunlar. Şifre ve yemek ezanı budur.

Kardeşlerim,

Şimdi sizinle beraber buyurun bu anahtar formülle tarihte bir gerçeği çözelim. Ne buyurdu? “En büyük bela midedir” dedi. Doktorların kasası midedir. Mide yüzünden, oburluk yüzünden doktorlar kazanıyor. İnsanlar bu sistemi bilmeyince bu sefer ilaç yiyorlar, hazmettirici yiyorlar.

İbni Ömer radiyallahu anhuma sağken -bir rivayeti İbni Mesut olarak da hatırlıyorum- Şam’dan birisi Medine’ye ziyarete gelmiş. Kırba var. Keçi derisinden yapıyorlar, onun içine maden suyu gibi bir şey doldurmuş. Gelmiş demiş ki: “Selamünaleyküm, aleyküm selam. Çok orijinal bir şey getirdim Şam’dan.” “Ne getirdin” demiş. “Bir su getirdim -maden suyu diyoruz biz ona- içtin mi midende ne varsa hazmettiriyor” demiş. “Bundan bir içip baksana” demiş.

Kardeşlerim,

Biz de Muhammed aleyhisselamın Ümmeti’yiz, İbni Ömer, İbni Mesut da Ümmeti’ydi. Adama demiş ki: “Biz Resûlullah’ı görelî midemize hazmettirecek kadar yiyecek koymadık ki, ne yapayım senin suyunu?”

Ama cennette hep beraberiz Allah’ın izniyle, hiç öyle adaletsizlik yok. Cennette her şey eşit. Hasbunallah! Düşman, musibet, bela gibi sofralarımız başımıza bela olduysa “hasbunallah” sofralar için de diyeceğiz biz artık.

Bir hikâyeyi camilerde sık sık dinlersiniz. Peygamber aleyhisselam Efendimiz’in Siret’ini okuduğumuzda bazen insan tereddüt eder kardeşlerim. Hani hatırlıyor musunuz bir grup sahabeyi Efendimiz cihat diye bir yere gönderdi. Onlara da erzak olarak ayrı bir kabile vermedi. Bir çuvalın içine de hurma koymuş. Elli kişiler, onlara on kilo da hurma vermiş. Bir ay onunla idare edecekler. Hurmanın her biri kavun kadar değil. Görüyoruz işte hurmaları. Diyelim ki o zamanki hurmaların gübresi daha hormonsuzdu, daha büyüktü ama şeftali kadar değildi herhâlde.

Sahabe ne diyor? “Önce günde birer hurma yiyorduk” diyor. Sonra komutan bakmış ki erzak bitiyor. “Ne yapıyorsunuz siz” demiş. “Üç kişi bir tane hurmayla idare edin” demiş. Olur mu canım bu kadar, bir de kılıç kaldırıyor? Şimdi olmaz tabi. Şimdi olur mu? Ama bu talimat gününde oluyordu. Zaten “ayakta durmak için sana üç lokma yeter” demişti. Onlar, on senedir o medresede terbiye görüyorlardı. On sene bir lokmayla terbiye edildikleri için, üç arkadaş hurmayı bölüşerek yiyip sabahleyin de cihada gittiler.

O lokmayı şimdi iftar açmak için yarım kilo yedin mi cihada gidemezsin. Glikoz fazlasından çökmek zorundasın. Seni bu sefer kan şekeri bastı. Ne hâldeyiz? Bunu şüphesiz Kudüs’ten ölçebiliriz. Ama sofralarımızdan da ölçebiliriz kardeşlerim.

Dünya politikalarında Müslümanların ne hâlde olduğu bir ölçülsün bakalım. Bir sıkıntım yok. Buyurun sofralarımızdan da ölçelim. Bir hurmayı üç kişi bölüştüler. Zaten bu formülle yaşıyorlardı. Bir sıkıntı çekmediler ki. Ashabı kiram, Bedir’e giderken oruçlarını açmadılar. Açsa da açmasa da iftarda

bir hurma yiyorlardı zaten. On iki saat sonra yese ne olacak? Kurduđu iftar sofrasına Afrika'dan üç köy getirilse tok kalkarlar oradan, öyle bir sofraya hiç oturmadılar. Alışmış değildi ki kudurmuştan beter olsun.

Kardeşlerim,

Allah rızası için bana destek verin. Sofralarımızın Müslüman olması gerektiğini söylerken haksız mıyım? "Bu yuvarlak sofraya oturacak, tahtadan oturacak. Tamam mı? İslam sofrası olsun diye tahta oturacak, parmakla yenecek." Geç bunları kardeşim! İstersen hortumla ye. Yeter ki Müslüman sofrasında ye!

Çocukları Kur'an kursuna, İmam hatip liselerine gönderdik. "Elhamdülillah geldi sultan Fatih'in leventleri." Bu ağaç bu kadar çabuk meyveye durmaz. Kur'an kursundan önce, Kur'an sofrasına oturtalım. "Yiyiniz, içiniz fakat israf etmeyiniz" sofrasına oturtalım çocuklarımızı. Geleceklerinin israf edilmediği, "ağlarsa ağlasın iki saat ama geleceğinde zararı olacak bu melaneti yemesin" diyebildiğimiz sofralara oturtalım. Bünyeleri bir defa sağlam olsun. Aksi takdirde kendi kendimizi oyaladığımızı zannediyorum kardeşlerim.

Ve sallallahu ve selleme ala seyyidina Muhammed. Ve ala âlihi ve sahbihi ecmaîn.

Vel'hamdülillahi Rabb'il alemîn.